YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (kolmas jaosto)

19 päivänä helmikuuta 1997 *

Asiassa T-117/96,

Intertronic F. Cornelis GmbH, Saksan oikeuden mukaan perustettu yhtiö, kotipaikka Emden (Saksa), edustajinaan professori Detlef Schumacher, Bremen, ja asianajaja Wilhelm Wiltfang, Aurich,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies Klaus Wiedner, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, ettei komissio ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 175 artiklan mukaisia velvoitteitaan,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja B. Vesterdorf sekä tuomarit C. P. Brïet ja A. Potocki,

kirjaaja: H. Jung,

on antanut seuraavan

määräyksen

Kanteen perustana olevat tosiseikat

1 Saksalainen yritys Intertronic F. Cornelis GmbH (jäljempänä Intertronic) käyttää faksia mainontakeinona tilausten hankkimiseksi.

2 Bundesgerichtshof (Saksan liittovaltion korkein oikeus) antoi 25.10.1995 tuomion, jossa se totesi *Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb*in (vilpillisestä kilpailusta annettu laki, jäljempänä UWG) 1 pykälän vastaiseksi sen, että faksia käytetään mainontatarkoituksessa, jos kauppias, jolle tämä mainonta on osoitettu, ei ole nimenomaisesti tai implisiittisesti suostunut vastaanottamaan tällaisia viestejä.

3 Intertronic väittää, että tämän tuomion antamisen jälkeen useat ammatilliset edunvalvontayhdistykset ovat saattaneet vireille useita oikeudenkäyntejä eri kansallisissa tuomioistuimissa, jotta Intertronic pakotettaisiin lopettamaan faksin välityksellä tapahtuva mainonta.

4 Koska Intertronic katsoi, että Bundesgerichtshofin tuomio ja siihen perustuva ammatillisten edunvalvontayhdistysten toiminta ovat vastoin yhteisön oikeutta, se lähetti komissiolle kaksi lähes samanlaista kirjettä, jotka oli päivätty 28.3.1996 ja 2.5.1996, jotta komissio ryhtyisi tarvittaviin toimenpiteisiin väitetyn rikkomisen lopettamiseksi.

5 Näissä kahdessa kirjeessä Intertronic väittää, että Bundesgerichtshofin tuomio ja edellä mainittu toiminta olivat vastoin EY:n perustamissopimuksen 2 artiklassa ilmaistua yhteismarkkinoiden toteuttamisen periaatetta, EY:n perustamissopimuksen 2 artiklan ja 3 artiklan g kohdassa komissiolle ja jäsenvaltiolle annettua tehtävää ottaa käyttöön järjestelmä, jolla taataan, ettei kilpailu sisämarkkinoilla vääristy, ja jolla estetään jäsenvaltioiden tai niiden tuomioistuinten toteuttamat protektionistiset kilpailunrajoitukset, sekä EY:n perustamissopimuksen 85 artiklassa mainittua yritysten välisten yhteisjärjestelyjen kieltoa.

6 Lisäksi Intertronic pyysi edellä mainituissa kahdessa kirjeessään komissiota ensinnäkin toteamaan Saksan liittotasavallan osalta, että UWG:n 1 pykälän käyttäminen oikeudellisena perusteena faksin välityksellä tapahtuvan mainonnan kieltämiselle on vastoin yhteisön oikeutta ja että tätä kieltoa ei voida panna täytäntöön. Toiseksi Intertronic pyysi komissiota kieltämään kolmea yksityistä yhdistystä (Bund internationaler Detektive, Verband Wirtschaft und Wettbewerb ja Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs) jatkamasta Intertronicia vastaan käytäviä oikeudenkäyntejä, jotta se pakotettaisiin luopumaan faksin välityksellä tapahtuvasta mainonnasta.

7 Intertronic mainitsee kahdessa kirjeessään 6 päivänä helmikuuta 1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 (perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus) (EYVL 1962, 13, s. 204; jäljempänä asetus N:o 17).

Asian käsittelyn vaiheet ja vaatimukset

8 Edellä mainittujen seikkojen vuoksi kantaja on nostanut nyt käsiteltävänä olevan kanteen, joka saapui yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 29.7.1996.

9 Erillisellä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 4.9.1996 saapuneella asiakirjalla komissio teki yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan perusteella tutkittavaksi ottamista koskevan väitteen. Kantaja esitti tätä väitettä koskevat huomautuksensa 25.10.1996.

10 Kantaja vaatii kanteessaan, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— toteaa komission laiminlyöneen velvollisuutensa sillä perusteella, ettei se ole todennut Saksan liittotasavallan täytäntöönpanoviranomaisten ja ammatillisia etuja edustavien yhteisöjen toteuttamaa faksin välityksellä tapahtuvan mainonnan kiellon täytäntöönpanon olevan yritysten välisiä yhteisjärjestelyjä koskevien sääntöjen vastaista;

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

11 Tutkittavaksi ottamista koskevan väitteen osalta komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— jättää kanteen tutkimatta;

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

12 Prosessiväitettä koskevissa huomautuksissaan kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kyseisen vaatimuksen.

Tutkittavaksi ottaminen

13 Työjärjestyksen 114 artiklan mukaan, jos asianosainen haluaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisevan asian tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä koskevan väitteen, jossa ei ole kysymys pääasian ratkaisemisesta, väitteen jatkokäsittely on suullinen, jollei tuomioistuin toisin päätä.

14 Työjärjestyksen 111 artiklan mukaan, jos kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi jatkamatta asian käsittelyä ratkaista asian perustellulla määräyksellä. Tässä tapauksessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (kolmas jaosto) katsoo asiakirja-aineiston perusteella saaneensa riittävän selvityksen asiasta, ja on sitä mieltä, että asian käsittelyä ei ole syytä jatkaa.

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

15 Komissio katsoo, että tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat.

16 Ensinnäkin komissio vetoaa perustamissopimuksen 175 artiklassa määrättyjen olennaisten menettelymääräysten rikkomiseen sillä perusteella, ettei komissiota ollut ensin kehotettu ryhtymään toimenpiteisiin, mikä on vastoin kyseisen artiklan toista kohtaa.

17 Tämän vaatimuksen tueksi komissio väittää, että sitä pitää nimenomaisesti viittaamalla perustamissopimuksen 175 artiklaan kehottaa toteuttamaan tietyt määrätyt toimenpiteet ja että kyseiselle toimielimelle on varattava mahdollisuus välttää laiminlyöntikanne siten, että se määrittelee kantansa asianmukaisella tavalla (asia 13/83, parlamentti v. neuvosto, tuomio 22.5.1985, Kok. 1985, s. 1513 sekä julkisasiamies Lenzin ratkaisuehdotus tätä tuomiota varten, s. 1515).

18 Komissio kiinnittää huomiota myös siihen, että kantajan sille lähettämässä toisessa kirjeessä ainoastaan toistetaan ensimmäisessä kirjeessä esitetyt asiat ja että kantaja vain korostaa siinä haluavansa vastaanottoilmoituksen ja nopean vastauksen. Komissio korostaa, ettei kummassakaan kirjeessä mainita perustamissopimuksen 175 artiklaa eikä tässä artiklassa määrättyä kahden kuukauden määräaikaa.

19 Toiseksi komissio katsoo, että toimenpiteet, joiden lainmukaisuuden kantaja on kyseenalaistanut (UWG:n 1 pykälä ja Bundesgerichtshofin oikeuskäytäntö, jossa kielletään tämän säännöksen perusteella asiakkaiden kalastelu faksin välityksellä), ovat kansallisia toimenpiteitä. Näin ollen ainoa keino riitauttaa nämä toimenpiteet on nostaa perustamissopimuksen 169 artiklan nojalla kanne, mitä komissio, jolla

on kanteen nostamisen osalta harkintavalta, ei kuitenkaan ole velvollinen tekemään (esim. asia C-371/89, Emrich v. komissio, määräys 30.3.1990, Kok. 1990, s. I-1555 ja asia T-126/95, Dumez v. komissio, määräys 13.11.1995, Kok. 1995, s. II-2863).

20 Kantaja katsoo kehottaneensa komissiota ryhtymään toimenpiteisiin esittäessään asetuksen N:o 17 3 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun pyynnön ja väittää, että erityisten ilmaisujen käyttämistä tai nimenomaista viittaamista 175 artiklaan ei voida pitää muotovaatimuksina.

21 Kantajan mukaan viittauksella edellä mainitussa asiassa parlamentti vastaan neuvosto annettuun tuomioon ei ole merkitystä tässä asiassa.

22 Lopuksi kantaja korostaa sitä, että se odottaa komission ryhtyvän konkreettisiin toimenpiteisiin Saksan liittotasavallan ja kolmen yhdistyksen suhteen, ja väittää, että tällaisten toimenpiteiden asianmukainen oikeudellinen perusta on perustamissopimuksen 85 artikla.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

23 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa ensinnäkin, että kantaja on viitannut komissiolle osoittamissaan kirjeissä asetuksen N:o 17 3 artiklaan tekemättä muita täsmennyksiä; toisin sanoen se on näin ilmoittanut aikovansa vedota tämän asetuksen säännöksiin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo kuitenkin,

että arvioidessaan yksityisen nostaman laiminlyöntikanteen tutkittavaksi ottamista se ei ole sidottu siihen oikeudelliseen perustaan, jolle kantaja on perustanut kyseiselle toimielimelle osoitetun valituksensa.

24 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, ettei voida sallia sitä, että tosiasiallisesti sovellettavia sääntöjä kierretään yrittämällä välttää perustamissopimuksen 169 artiklan soveltaminen siten, että tässä artiklassa tarkoitettuun menettelyyn yritetään soveltaa keinotekoisesti asetuksessa N:o 17 vahvistettuja sääntöjä, jotka takaavat valittajalle perustamissopimuksen 169 artiklan tarjoamaa asemaa paremman aseman oikeudenkäynnissä (asia T-16/91, Rendo ym. v. komissio, tuomio 18.11.1992, Kok. 1992, s. II-2417, 52 kohta).

25 Tässä asiassa kantajan komissiolle osoittamiin kahteen kirjeeseen sisältyvä viittaus asetuksen N:o 17 3 artiklaan viittaisi siihen, että kantajan valituksella komissiolle oli tarkoitus pyytää komissiota toteamaan, että perustamissopimuksen 85 artiklan määräyksiä oli rikottu.

26 Kuitenkin sikäli kuin valituksen luonnetta on arvioitava suhteessa sen kohteeseen eikä lähtökohtaisesti ainoastaan muodollisiin perusteisiin perustuen, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että näistä kahdesta kirjeestä käy selvästi ilmi, että valituksen kohde oli se, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaisi Saksan liittotasavallan jättäneen noudattamatta perustamissopimuksen tiettyjen määräysten eli valituksessa mainittuja perustamissopimuksen 2 artiklan ja 3 artiklan g kohdan mukaisten määräysten mukaisia velvoitteitaan.

27 Perustamissopimuksen 85 artiklan väitetyn rikkomisen osalta, johon kantaja myös valituksessaan vetosi, on syytä todeta, että kantajan ainoastaan kanteessa esittämien selitysten mukaan, joita ei siis ollut kummassakaan näistä kahdesta kirjeestä,

rikkomisessa on kyse siitä, että "Bundesgerichtshofin oikeudellinen kanta ja ammatillisten edunvalvontayhdistysten suorittama tämän kannan täytäntöönpano suosivat — — yhteisön tasolla tapahtuvan kaupallisen markkinoinnin osalta kirjallisia joukkoviestimiä sekä radiota ja televisiota". Kantaja katsoo näin ollen, että sitä on "estetty levittämästä tuotteitaan yhteismarkkinoilla, koska sillä ei pienenä yrityksenä ole tarvittavaa pääomaa käyttääkseen lehdistöä ja televisiota mainontatarkoituksissa" ja että "se on samalla työnnetty pois markkinoilta". Kilpailunrajoituksen osalta kantaja katsoo esittämättä kuitenkaan näyttöä väitteensä tueksi, että tämä johtuu ammatillisten edunvalvontayhdistysten välisistä sopimuksista ja niiden yhdenmukaistetuista menettelytavoista, joilla pyrittiin nostamaan kanne kansallisissa tuomioistuimissa Bundesgerichtshofin vahvistaman kiellon täytäntöönpanemiseksi.

28 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo kuitenkin, että väitetty kilpailurajoitus johtuu suoraan ja selvästi Bundesgerichtshofin oikeuskäytännöstä eikä mainittujen yhteisöjen toiminnasta, jossa itse asiassa ainoastaan vedotaan tähän oikeuskäytäntöön. Tätä väitettä tukee kanteen sanamuoto; kantaja toteaa kanteessaan, että se "voi pyytää komissiota toteamaan, että ammatillisten edunvalvontayhdistysten toteuttamassa faksin välityksellä tapahtuvan mainonnan kiellon täytäntöönpanemisessa itse asiassa rikotaan yritysten välisten yhteisjärjestelyjen kieltoa (yritysten välisiä järjestelyjä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan b alakohta). Sama pätee Saksan liittotasavaltaan, jonka pakkotäytäntöönpanoviranomaiset syyllistyvät tähän rikkomiseen".

29 Perustamissopimuksen 85 artiklan väitettyä rikkomista koskevista perusteluista, jotka on esitetty ainoastaan kanteessa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että jos kantaja on virallisesti kehottanut komissiota toteamaan perustamissopimuksen 85 artiklaa rikotun, tälläkin valituksessa esitetyllä seikalla pyritään todellisuudessa siihen, että tuomioistuin toteaisi Saksan liittotasavallan jättäneen noudattamatta velvoitteitaan, jotka perustuvat sen tuomioistuinten oikeuskäytäntöön ja siitä kantajalle aiheutuneeseen vahinkoon.

30 Tämän vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että valituksen todellinen kohde on se, että komissio toteaa Saksan liittotasavallan jättäneen perustamissopimuksen 169 artiklassa tarkoitetulla tavalla noudattamatta tiettyjen perustamissopimuksen määräysten mukaisia velvoitteitaan.

31 Tämän vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että tällä laiminlyöntikanteella kokonaisuudessaan pyritään siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, ettei komissio sen vuoksi, ettei se ole nostanut Saksan liittotasavaltaa vastaan perustamissopimuksen 169 artiklassa tarkoitettua kannetta, ole noudattanut perustamissopimuksen 175 artiklan mukaisia velvoitteitaan.

32 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tutkittavaksi ei oteta luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön nostamaa laiminlyöntikannetta, jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että komissio päättäessään olla nostamatta jäsenvaltiota vastaan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa kannetta ei ole tehnyt ratkaisua, mikä on vastoin perustamissopimusta (ks. esim. asia 247/87, Star Fruit v. komissio, tuomio 14.2.1989, Kok. 1989, s. 291). Luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat vedota perustamissopimuksen 175 artiklan kolmanteen kohtaan ainoastaan sen toteamiseksi, ettei ole toteutettu sellaisia toimenpiteitä, jotka mahdollisesti osoitetaan niille, mikä on vastoin perustamissopimusta. Perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisessa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevassa oikeudenkäynnissä ainoat toimenpiteet, joita komissiota voidaan pyytää tekemään, osoitetaan jäsenvaltioille (asia T-479/93 ja T-559/93, Bernardi v. komissio, määräys 29.11.1994, Kok. 1994, s. II-1115 ja em. asia Dumez v. komissio, määräys 13.11.1995). Perustamissopimuksen 169 artiklan perusajatuksen mukaista on se, ettei komissio ole velvollinen nostamaan tässä artiklassa tarkoitettua kannetta ja että komissiolla on päinvastoin harkintavalta kanteen nostamisen osalta, eivätkä yksityiset voi vaatia tätä toimielintä määrittelemään kantaansa tietyn suuntaisesti (em. asiassa Tribunal Bernardi v. komissio annettu määräys; em. asiassa Star Fruit v. komissio annettu tuomio ja em. asiassa Emrich v. komissio annettu määräys).

33 Tämän vuoksi kanne on jätettävä kokonaisuudessaan tutkimatta, eikä ole tarpeen tarkastella sitä, onko komissiota asianmukaisesti kehotettu perustamissopimuksen 175 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetulla tavalla ryhtymään toimenpiteisiin.

Oikeudenkäyntikulut

34 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

1) Kanne jätetään tutkimatta.

2) Kantaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Annettiin Luxemburgissa 19 päivänä helmikuuta 1997.

H. Jung

kirjaaja

B. Vesterdorf

kolmannen jaoston puheenjohtaja